

Kıyamete Kadar Kardeşiz-10

Nureddin Yıldız'ın Bolu'da tertip edilen konferansıdır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Ümmet-i Muhammed'in kıyamete kadar parçası olan bütün müminlerin kardeş olarak kalması gerektiğine iman ediyoruz, böyle iman etmeye mecburuz. Camilerimiz, minarelerimiz, Arafat'ımız, Müzdelife'miz, kurbanımızın kıyamet gününe dek kalacaklarına iman ettiğimiz gibi ümmetimizin müminlerinin de birbiriyle kardeş olarak kalmalarının mecburiyetine inanmalıyız.

İnsan öldürmeyi ve mümin canına kıymayı günün birinde mubah göremeyiz, günün birinde herhangi bir ırkı diğer ırklardan daha değerli göremeyeceğimiz gibi. İslam özdür, hayattır ve korunması da ancak ümmet-i Muhammed kalite-çapında bir beraberlikle mümkündür. Dağ başında kalan veya evine kapanıp dışarıdan soğuyan grupların varlığını göstererek yeryüzünde İslam'ın varlığını iddia edemeyiz. Sokaklarında, şehirlerinde, ülkelerinde insanların Allah'ın adıyla yaşadığı insanların bulunmasıdır ki İslam'ın bulunduğu dünyanın ispatıdır.

Müminlerin kıyamete dek sürecek kardeşliği ne bir fantezi ne de 'olursa iyi olur' türünden bir varsayım değildir. Allah'ın emridir bu ve İslam böyle bir dindir, biz bunun için ümmet-i Muhammed'iz. Resûlullah aleyhissalatu vesselam veda hutbesinde namaz, oruç ve daha birçok ibadetten söz etmeden insanların ümmet olma düzeyindeki sorunlarını gündeme getirmiş ve dünyadan ayrılmıştır.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin farklı ırklardan ve değişik sorunlara sahip insanlardan oluşturduğu ümmet topluluğu, onun davasının vârisi olan âlimlere miras kalmıştır ve bu çeşitlilik âlimler tarafından devam ettirilecektir. Dünyada etnik sorunlar ne kadar öne çıkarsa çıksın, ekonomi ne kadar güç hâle gelirse gelsin ve siyaset hangi çizgide durursa dursun; Resûlullah aleyhisselamın vârisi olan âlimler Müslümanlar'ın kardeşliğini bir arada tutacaklardır. Bunu beceremedikleri zaman insanlara elif cüzü öğrettikleri veya kafileleri haccetmeye götürdükleri için 'âlim olma' vazifelerini hakkıyla yerine getirdiklerini iddia edemezler.

Müminleri camide namaz için toplayanlar, yeri geldiği zaman meydanlarda miting için de toplayabilmelidirler. Ramazan-ı şerifte teravih kıldırarak gibi dünya görüşümüzü de Resûlullah aleyhisselamın din ve dünya görüşü etrafında tutmayı başarmalıdır. Şüphesiz, kendileri âlimler olarak bir arada durmayı başardıktan sonra...

Bir cami, Allah için ibadet edilen mekândır. Fakat badanası eskir, sıvası dökülür, halısı yıpranır... O caminin bir derneği vardır ve bakımıyla ilgilenir. Beton olduğu hâlde cami dahi eskir ve bakılmadığı zaman çöküp yok olur. Buna benzer şekilde ümmet-i Muhammed'i ayakta tutan kardeşlik ruhumuz da şeytanın darbeleri ve nefislerin sık baskılarıyla eskiyebilir, çatırtılar gösterebilir ve yer yer de Müslümanlığın gerektirdiği zorunlu kıvamın gerisine düşebilir. Müslüman, sözelimi namazda esnediği veya oruçta şaşırıp ağzına yarım bardak suyu götürdüğü gibi bir gafletle mümin kardeşine karşı yanlışını da şaşkınlığının mahsulü görerek telafi yoluna gidecektir.

Yani kardeşlikle ilgili yanlışlar ve düşülen hatalar, Allah'ın diğer emirlerinde düşülen hatalar gibidir ve giderilmeleri mümkündür. Yanlışlıkların ortaya çıkması doğal olduğundan ve tıpkı caminin zaman içinde eskimesi kimsenin olağanüstü bir şey görmeyip süreç içinde meydana gelen bir hadise oluşunu tabii karşılması gibi kardeşliğin de zamanla tahribata uğraması, telafisi mümkün bir şey olarak görülür.

Namazda şaşırarak Müslüman sehv secdesiyle namazını düzeltir, orucu kaza etmesi gereken Müslüman da kaza ederek orucunu kurtarır. Bunlar gibi bir başka emir olan, Allah'ın omuzlarımıza yüklediği kardeşlik vazifesinin de hatalarının giderilmesine çalışmak, hataların doğal biçimde meydana gelişleri kadar doğal ve gereklidir. Kardeşlik eskiyebilir ancak müminler aralarındaki kardeşliği eskidi diye

kaldırıp atacak değillerdir, cennete onun sayesinde gireceklerdir. Fazla dünyevileşmekten kaynaklanan bir soğukluk Müslümanlar'ın arasına girdiği ya da televizyon dizilerinden etkilenip birbirlerine caiz olmayan sözler ettikleri zaman tıpkı herhangi bir ibadetin telafisine yöneldikleri gibi "bu ümmetin kardeşlik seviyesi bu olamaz" diyerek de kardeşliklerinin zedelene­nen tarafını tamire azmetmelidirler.

*

Müminlerin vazifesi aralarında yıpranan bağları koparıp atmak değil; ilişkilerin yıpranmaması için mücadele ettikten sonra buna rağmen umulmayan gerçekleşirse ıslah ve tamir için azmetmektir. Yer yer Kudüs ile ilgili cihadımızın da yerini bu ıslah gayretimiz alabilir çünkü birbiriyle boğuşan kardeşler Kudüs'ü kurtarmanın adayı hiçbir zaman olamaz, olsa olsa Kudüs'ün baş belası hâline gelirler.

*

Esasen hiçbir Müslüman'ın ağzından "bana ne İslam'dan" diye bir cümlenin duyulması mümkün değildir. Ancak bazılarının Müslümanlık serüvenine bütün olarak bakıldığında tavırlarının tamamında görülen de bundan başka bir şey değildir. Diliyle "bana ne İslam'dan" demez ama tavırları ve tercihleriyle yıllardır izlenen süreçte vardığı toplam bundan ibarettir. Söz söylenecek yerde söyleyemez, mal infak edileceği zaman malından feragat edemez, bedeniyle gayret etmesi gerektiğinde gayret gösteremez... bunların tamamındansa o cümlenin özetlediği umursamaz tavır anlaşılır.

'Dinimizi korumamız' kâfire karşı bir tavidir, Müslüman'a karşı din korunmaz. Bu, Müslüman'a karşı dini koruma düzeyi aslında dini parçalamaktır.

İnsanların zevklerini dinden geriye düşürmeleri gerekir, keyifler ve ihtiraslar din basamağından sonra durmalıdır. Dünya metaı elde etmek, ırkı öne çıkarmak, kişisel hobileri öncelemek gibi durumlar birinci basamakta durur ve dini ikinci plana atarsa bundan din ve Müslüman zarar eder. Diğerlerini disipline etmek için kullanılması gereken din, onlardan geriye düşürülmemeli ve diğer etkenler tarafından bastırılmamalıdır. Kardeşliğini dini uğruna yaşatacak insanlar olarak öncelikle Allah, din, ümmet gibi kelimeler etrafında konuşulacağı zaman kendimiz, ırkımız, ihtiraslarımız ve makamlarımız için hemen ikinci planda bir öncelik ve önemlilik bilinci geliştirmeliyiz. Bu basamaklandırma doğru yapılmadığı zaman ise Müslüman uğraşsa dahi uğraşını diğer Müslüman'a yöneltmiş olacağından yine zarar eder, kâfirin önünde el pençe divan durmak zilletine düşer. Müslüman'ın Müslüman'a karşı bir uğraş içine girdiği durumda artık şeytana düşen yalnızca filmi seyretmekten ibarettir, daha kötü pozisyonlar için gayret etmesine gerek kalmaz.

Sonuç itibariyle de birbiriyle didişmekten dolayı küfür karşısında enerjisi kalmamış ümmeti Allah ortadan kaldırır, dünyaya tapınmayan ve Rabbini seven, mümin kardeşliğinin de hakkını veren yeni bir ümmet getirir.

Fakat sözgelimi ırk konusu, önemsiz ya da tamamıyla değersiz olmasından ötürü ikinci plana atılacak ya da görmezden gelinecek değildir; bu veya başka bir etkenin Allah'tan ve Peygamber'den daha önemli olamayacağını vurgulamaya çalışıyoruz. Yoksa Rabbimizin belli bir ırkta yarattığı insanın herhâlde ırkını beğenmemezlik edecek hâli yoktur, böyle bir şeyi iddia veya beklenti planında düşünmek mümkün olamaz. Mesele arzularımızın bir adım geride tutulması ve Peygamber aleyhissalatu vesselamın emri doğrultusunda şekillendirilmesidir.

Bazı Müslümanlar'ın zannettiği şudur: Başlangıçta bir kere kelime-i tevhidi söylemiş olmanın seksen yaşında öleceği ana kadar kelime-i tevhidin onu hiç bırakmayacağı yani bir defa Müslüman olunduktan sonra artık ölene kadar Müslümanlığın kişide kalacağı. Bu tam anlamıyla hoş bir rüyadır. Mümin olduğu andan itibaren kişinin ayağı yerden kesilmez, bilakis, bundan böyle balçığa basıyor gibi

yürümeye başlar. Kâfir ondan daha rahattır. İman güçlendikçe yerçekimi ve zorluklar artar. Zira mümin, Allah'a doğru yürüme iddiasındadır; kâfir ise avare yürür, kasası boştur. Dağların taşımaktan korktuğu bir emaneti sırtlanan müminin lastiklerinin sürtünme yoğunluğu boş bir arabanın lastiklerinininkiyle aynı değildir.

Burada tabii olan, söz konusu süreci anlayamaması değildir müminin; süreçle inatlaşmaktır. Zira bilememek de bir seçenektir, bilemeyebilir insan. Ancak karşı tarafa geçmek ve Müslümanlığı hayalî bir pozisyonda değerlendirmek olamaz, anlaşılabilir. Müminler arasında fikir ayrılığı yaşanabilir elbette, bu peygamberlerde de vuku bulmuş bir şeydir. Taha suresinin 92-94. ayetleri Musa ve Harun aleyhisselam efendilerimizin nasıl fikir ayrılığına düştüklerini gözümüzün önüne getirmektedir. Hatta Musa aleyhisselam kardeşine "sen benim emrime karşı mı geliyorsun!" diye çıkmış ve onun sakallarına yapışmıştır:

أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي

Anlaşılır ki tartışmak ve fikir ayrılığına düşmek bir kaderdir, insanoğlunu meleklerden ayıran bir doğal süreçtir.

Kâinatın efendisi Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin vefatından önce yaratılan iki torunu Hasan ve Hüseyin radiyallahu anhüma, dünyada ve cennette gençlerin başı olan iki mübarek isimdir ancak ikisinin de dünya görüşleri birbirinden farklıydı. Biri meselelerden uzak kalmayı tercih etmiş, kardeşi ise ordu üstüne yürümeyi seçmiştir. Gelin görün ki ikisi de Resûlullah Efendimiz'in ciğerparesiydi ve din öğreniminde aynı eğitimden geçmiş süreç ortaklığını yaşamışlardı.

Ebu Bekir ve Ömer efendilerimiz de birbirinden ayrı politikalar uygulayan iki önemli isimdi. Karakterleri zıt yönde gelişmişti. Biri Halid bin Velid'i en ileri mevzide değerlendirmiş, diğeri göreve gelir gelmez ilk iş olarak Halid'i vazifeden almıştı. Gelin görün ki ikisi de Resûlullah'ın can dostlarıdır, o kadar ki Resûlullah aleyhisselam Efendimiz şayet Ebu Bekir radiyallahu anhin daha faziletli olduğunu açıklamamış olsaydı biz kıyamet gününe kadar ikisinden hangisinin daha yüksekte durduğunu bilemeyecektik. Lâkin böyle iki mübarek isimde bile farklılık ve yöntem çeşitliliği görülmüştür.

Bu farklılıklar bize onlar özelinde bir yargılama ya da tenkit etme hakkını tabii ki vermiyor, yalnızca farklılığın onlarda dahi var olabildiği üzerinde durarak konumuzu desteklemeye çalışıyoruz.

*

Sıkıntılarımızın kaynağında duran ana neden, bakışımızın demokratik haklar, siyasal bilimler, uluslararası kavramlar tarafından doldurulmuş ve bunların etrafında şekillenen 'insan hakları' safatasının kendine bizi inandırmış olmasıdır. O kadar ki Allah'ın yaratmasını dahi bunlar üzerinden okumak ve düşünmek sapkınlığı üretilmiştir. Adeta insanların deri renkleriyle oynanıp değiştirilecek denli cürete bulaşmış, erkeklik-kadınlık arasındaki fark kanunlarla dizayna uğraşılacak derecede tabii olana savaş açılmış ve yüz seneden bu yana 'eşitlik' başlığı altında sürdürülen savaşta artık eşitliğe değil kadının üstte durmasına yol açan bir ters dönüşe varılmıştır.

Ortada duran hakikat, Rabbimizin bizi aynen yaşadığımız bu şeklimiz ve karakter biçimimizle yaratmayı murat ettiği. Allah Teâlâ farklı zevkler, kavrayışlar, idrakler, ihtiraslar özellikle bulunsun ve tıpkı elektrik akımındaki ters kutuplarda olduğu gibi enerjinin ortaya çıkabilmesi uğruna zıtlıklar yaşansın diye böyle yaratmıştır. Dini hayatın merkezine oturtamayan zihinler Allah'ın bu muradını yakalayamıyor ve İmam-ı Azam'a muasırlarının neden karşı çıktığını anlayamıyorlar. Ashab-ı kiramin bir şey söylediğinde onlardan sonra gelen başkalarının ters yönde bir şey söylemesindeki hikmeti ve işlevi keşfedemiyorlar.

Hayat bin bir çilesi ve Müslümanlar'ın arasındaki binlerce sürtüşme sayesinde aktif hâle gelen bir Müslümanlık ile yaşanır. Tarladan sabahleyin kazıp soğanı çıkarır gibi nasibini bulacağını zannedenler ekmek bulamazlar, buldukları yalnızca acı bir soğan ya da pişmemiş patatestir. Değirmen ve fırın sürecinden sonra ekmek ancak ekmek olabilir. İslam'ı bazılarının zannettiği gibi gökten inen tütsü misali düşünmek yanlıştır. Müslümanlar alın terlerini Bedir'de akıtmışlar, oradan dönerken de "küçük cihattan büyük cihada gittiklerini" yani asıl mücadelenin savaş meydanında olan değil şehrin sokaklarında süreceği onlara söylenmişti. Bu, o zamanda olduğu gibi sonraki zamanlarda da mucize olarak tecelli etti.

İslam'ın terbiye ettiği pozisyon budur.

Müminin vazifesi, gayet tabii olan tartışma ve çekişme pozisyonunda tamircilik ve sürekli ıslah için çalışmaktır. Oturup makûs talihe ağlamak ve devamlı ah u vah etmek bir ibadet çeşidi değildir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem öğle namazını kıldığı esnada kendisine ulaştırılan bir kavga haberi üzerine, Kuba'da, yaklaşık beş kilometre mesafede cereyan eden hadisenin yaşandığı bölgeye yürüyerek gitmiş ve oradakilerin yanlısını düzeltmeye çalışmıştı. Oldukça uzun süren uğraşı ikindi namazına yetişemeyeceği kadar devam edince de haber gönderip kendisini beklememelerini ve namazı kılmalarını bildirmişti. Buradan anlaşılıyor ki Peygamber aleyhisselam için cami cemaatine gelmemekten daha önemli gördüğü iş, müminlerin arasını düzeltmek ve kardeşliklerinin zedeleneceği hataları gidermekti.

Resûlullah aleyhisselamın elmaştan elleriyle bizzat kendisinin inşa ettiği o toplumda sorunlar yaşanabilir de demokratik düzenin ve insan kaynaklı sistemlerin evirip çevirerek sakıza dönüştürdüğü bir toplumda kardeşlik sorunlar yaşamaz mı hiç. O zaman Resûlullah'ın ilgilenecek düzelttiği sorunları bugün onun vekili konumunda duran âlimler ele alacaklardır.

Müslümanlar'ın dindarlıkları, rengârenk bir düzeneği olan hayatı ters tepmeleri değil, hayatın çeşitliliğine ayak uydurarak çözümler üretmelerini gerektirir. Yine sinirlenecek ama terbiye edildiğini bilecek olmaktır bu. Din, insanın toplum hayatında yaşadığı aksiliklere ve gerginliklere son verme iddiasında değildir; bilakis fitrat dini olduğundan herkesi tabiatıyla kabul etmektedir: Ali'yi Allah'ın aslanı, Osman'ı hayâ abidesi, Ebu Bekir'i sadık bir dost, Ömer'i cesaret timsali olarak.

İmam Şafii'nin bir hükmü, konumuz bağlamında oldukça etkileyici ve çok düşündürücüdür. Bir camide öğle namazının kılınmış olduğunu düşünelim. Bir zaman sonra biri geliyor ve cemaati kaçırmış olduğundan, başka birilerini bulup namazı birlikte yani cemaatle kılmak istiyor. İmam Şafii bu durumda, orada yeni bir cemaat oluşturulmamasını ve herkesin namazı kendi başına kılmasını söylüyor. Gereğesinin meali de şöyle: "İlk cemaat oluşun ardından başka bir kere daha cemaate durulursa bu, her ne kadar 'ümme-i bölmek' olmuyorsa da ezanın birleştiriciliğini sarsar. Namaz teker teker kılınır, yeter ki ümmetimizin bir cemaat dahi olamadığı yönünde his meydana gelmesin."

Bu hükmün havalimanı mescidi için geçerli olmadığını, şehir içindeki mahalle camisinden söz edildiğini hatırlatmakla beraber hükmün çarpıcılığı ve nereyi tespit ettiğini iyi görmek lazımdır.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.